

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

W ZAKRESIE WZMACNIANIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO 6-LATKÓW

„OSWOIĆ SZKOŁĘ”

czyli jak pomóc dziecku przekroczyć próg szkolny

Opracowanie; Anna Łącz-Gaj, Dorota Rudolf

OPIS, ZAKRES I MIEJSCE INNOWACJI

Nazwa przedszkola:

Autorzy: Anna Łącz-Gaj, Dorota Rudolf

Temat: „Oswoić szkołę”, czyli jak pomóc dziecku przekroczyć próg szkolny

Rodzaj innowacji: programowa, poszerzająca treści programu wychowania przedszkolnego o tematykę radzenia sobie z lękami związanymi ze szkołą

Czas trwania:

Zakres innowacji: dzieci z najstarszej grupy przedszkolnej (6-latki)

MOTYWACJA WPROWADZENIA:

GŁÓWNE ZAŁOŻENIA I CELE INNOWACJI

Innowacja skierowana jest do najstarszej grupy przedszkolnej (dzieci 6-letnie).

Zajęcia innowacyjne odbywać się będą w ramach zajęć obowiązkowych, raz/dwa razy* w miesiącu. Głównymi założeniami pracy podczas zajęć innowacyjnych są: zapoznanie dzieci ze sposobami radzenia sobie w trudnych sytuacjach w szkole oraz wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i poczucia własnej wartości

* niepotrzebne skreślić

Cele główne:

- zniwelowanie lęku dzieci przed szkołą,
- ułatwienie adaptacji w szkole.

Cele szczegółowe:

- dziecko wierzy w swoje możliwości i umiejętności,
- zapamiętuje nazwę i miejsce swojej klasy lub wie, gdzie może odszukać wskazówki,
- potrafi poruszać się po terenie szkoły, odnaleźć potrzebne miejsca (toalety, klasę, stołówkę),
- potrafi korzystać z planu czynności porannych, schematu pakowania plecaka, instrukcji,
- zna swoje prawa, wie, że nikt nie ma prawa go przezywać i bić – podobnie jak w przedszkolu, w szkole obowiązuje Kodeks Ucznia,
- wie, do kogo może zwrócić się o pomoc w sytuacji choroby, problemów (rodzice, nauczyciel),
- nie reaguje na „zaczepki” innych,
- jest pozytywnie nastawione do szkoły,
- oczekuje, że szkoła jest miejscem ciekawym i interesującym, a nauka może odbywać się poprzez zabawę.

PRZEWIDYWANE EFEKTY WDROŻENIA INNOWACJI

W wyniku realizacji innowacji zostaną zlikwidowane lub zminimalizowane lęki przed pójściem do szkoły. Poprzez świadomość i nabycie umiejętności radzenia sobie z problemem, poznanie sposobów pokonania trudności, dziecko z mniejszym stresem będzie oczekiwało pójścia do szkoły, która w jego świadomości nie będzie kojarzyła się z czymś strasznym, ale wprost przeciwnie, będzie widziana jako miejsce interesujące, ciekawe. Sam fakt omawiania różnych sytuacji w grupie przedszkolnej i wiedza, że dziecko nie jest w tych lękach samo, pomaga pokonać strach. Wspólne przepracowanie problemów, deklaracja pomocy ze strony rodziców, współpraca ze szkołą pomaga rozładować napięcie i lęk przed nowym.

TEMATYKA ZAJĘĆ, czyli co przeraża 6-latkę

Zagadnienia zostały opracowane na podstawie rozmów z dziećmi. Są rozszerzeniem i uzupełnieniem tematyki związanej z przygotowaniem dzieci do szkoły przewidzianej w podstawie programowej. Przewidziano realizację 10 spotkań, każde dotyczy „oswajania jednego lęku”:

Boję się, że...

- się spóźnię.
- zapomnę, do której klasy chodzę.
- Pani nie puści mnie do toalety.
- zgubię się w szkole.
- źle rozwiążę zadanie.
- Pani będzie na mnie krzyczała.
- starsze dzieci będą mnie biły.
- dzieci będą się ze mnie śmiały i będą mnie przezywać.
- nie będę wiedział co jest zadane.
- nie będzie czasu na zabawę.

Podstawą spotkań będzie współpraca grupy i wzajemna pomoc. Oczekiwaniem jest, aby rozwiązania wychodziły od dzieci, tym bardziej, że nie wszystkie podzielają strach kolegów. W temat zajęć wprowadzają opowiadania pt. „Loluś boi się że...”

Spotkanie 1. Boję się, że się spóźnię.

Rozwiązanie problemu:

- Sprawdzenie z rodzicami, ile czasu zajmują nam poranne czynności przed wyjściem do przedszkola.
- Budzik nastawiony na odpowiednią godzinę.
- Plan czynności, jakie muszę wykonać rano i nie wykonuję niczego innego (dzieci rysują odpowiednie czynności lub nakleją gotowe ikonki, np. mycie zębów, śniadanie itp.).
- Pakuję tornister dzień wcześniej sprawdzając stan wg instrukcji rysunkowej (piórniki, zeszyty itp. wzorując się również planem zajęć wg Daltona).
- Kładę się spać odpowiednio wcześniej – kształtowanie świadomości, że aby być zdrowym i wypoczętym w ciągu dnia, konieczna jest odpowiednia ilość snu w nocy.

Spotkanie 2. Boję się, że zapomnę, do której klasy chodzę.

Rozwiązanie problemu:

- Sprawdzenie w zeszycie, gdzie opisana jest klasa ucznia - pokazanie dzieciom naklejek, wizytówek na zeszyty.
- Wykonanie breloczka, przywieszki z numerem klasy.
- Podpisanie plecaka.

Spotkanie 3. Boję się, że Pani nie puści mnie do toalety.

Rozwiązanie problemu:

Problem dotyczy grupy dzieci, które często „siusiąją” i robią to jeszcze częściej, gdy tylko pomyślą o tym, że nie będą mogły skorzystać z toalety. Rodzicom dzieci, które sygnalizują taki problem doradzamy spokojną rozmowę z wszystkimi nauczycielami uczącymi naszą pociechę w szkole, a także poproszenie ich o dostosowanie się do prośby dziecka, zwłaszcza w początkach edukacji szkolnej, kiedy tych

stresujących emocji jest najwięcej. Bywa, że dzieci boją się korzystać z toalety w towarzystwie starszych uczniów – tu rozwiązaniem będzie chodzenie do toalety z grupą czy z koleżanką/kolegą.

Spotkanie 4. Boję się, że zgubię się w szkole.

Rozwiązanie problemu:

- Zabawy z planem przedszkola, wspólne wykonanie planu przedszkola, wyszukiwanie na planie sal poszczególnych grup, zabawy tropiące w przedszkolu „Poszukiwanie skarbów”
- Poproszenie rodzica o wspólne wykonanie planu swojej szkoły, kilkakrotne przejście trasy do klasy, do toalety, stołówki, świetlicy itp. zabawy tropiące w szkole

Spotkanie 5. Boję się, że źle rozwiążę zadanie.

Rozwiązanie problemu:

Uświadomienie dzieciom, że to nie jest tragedia, a właśnie proces uczenia się. „Popełniłeś błąd” – to informacja, że zadanie należy wykonać jeszcze raz. Uczymy się w różnym tempie, każdy z nas jest inny, wyjątkowy, a to oznacza, że i proces nauki może przebiegać u każdego inaczej, nie trzeba się tego bać, trzeba to zaakceptować i dać sobie tyle czasu na naukę, ile potrzeba. Nie bać się zapytać, co zrobiłem źle, dlaczego. Pani często pyta na lekcjach: Czy wszyscy zrozumieli? Wtedy można ją poprosić, aby wytłumaczyła jeszcze raz to, czego nie rozumiemy. W domu możemy poprosić o pomoc rodziców, starsze rodzeństwo, aby pomogło nam zrozumieć, gdzie popełniamy błąd.

Zadanie do wykonania, np. w pojemnikach znajdują się klocki posegregowane odpowiednio, zadanie polega na wrzuceniu do pojemników reszty i odkryciu kodu, jakim kierował się nauczyciel. Dzieci nie znają kodu i mają go poznać właśnie dzięki odpowiedziom „źle”, „dobrze”, które pozwalają dojść do odgadnięcia kodu/segregacja klocków wg 3,4 cech. Najpierw klocki wrzuca jedno dziecko, aż do skutecznego odgadnięcia kodu. Potem kolejne dzieci, którym jest już łatwiej, bo nauczyły się na „błędach” kolegi. Omówienie z dziećmi problemów, dlaczego pomyliły się, czy odpowiedzi „źle” były im pomocne?

Spotkanie 6. Boję się, że Pani będzie krzyczała.

Rozwiązanie problemu:

Nikt nie lubi, kiedy ktoś na niego krzyczy i pani krzyczeć nie powinna. To nieprzyjemne, źle się wtedy czujemy. Zastanówmy się, kiedy krzyczymy na kogoś, kiedy ktoś na nas krzyczy – może trzeba nauczyć się słuchać, kiedy ktoś mówi do nas normalnym głosem. Najczęściej nauczyciel podnosi głos, gdy „klasa nie słucha.” Spróbujmy poćwiczyć w grupie wydawanie poleceń cichym głosem.

1. Zabawa „Słuchaj, co mówię” – dzieci stoją w kole, nauczyciel stoi w środku, wskazane przez niego dziecko wydaje szeptem polecenie dla pozostałych osób z grupy.
2. Wprowadzane sygnały umowne, np. dzwoneczek sygnalizujący potrzebę wyciszenia grupy.
3. Praca z „Hałasomierzem” wg planu daltońskiego.

Spotkanie 7. Starsze dzieci mnie będą biły.

Należy uświadomić dziecku, że nikt nie ma prawa go bić i że to bijący łamie zasady. Już w przedszkolu Kodeks Grupy mówi o zgodnej zabawie. Nie inaczej jest w szkole. Tam obowiązuje Kodeks Ucznia. Ważne, aby dzieci wiedziały, że mogą zawsze liczyć na pomoc nauczyciela i rodziców, tylko muszą tylko powiedzieć o problemie. Groźby pobicia również są niedopuszczalne. Na początku roku szkolnego nie wszystkie dzieci mogą być gotowe na otwarcie się przed nową panią i opowiadanie jej o trudnych sytuacjach. Ważna jest więc rola rodziców, by byli czujni i gotowi na rozmowy ze swoimi dziećmi. Słowem – powinniśmy my, nauczyciele i rodzice:

1. Rozmawiać z dziećmi.
2. Czytać bajki terapeutyczne pokazujące, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach.

Spotkanie 8. Boję się, że dzieci będą się ze mnie śmiały i będą mnie przezywać.

Problem dotyczący własnej akceptacji i samooceny. Jako nauczyciele i rodzice możemy wzmacniać poczucie wartości dziecka oraz uczyć je umiejętności nie przejmowania się, nie zwracania uwagi na negatywne zachowania innych wobec dziecka. Już w najmłodszych grupach przedszkolnych wprowadzane są Kodeksy Grup uczące właściwych zachowań, kształtujące poprawne relacje społeczne.

Rozwiązanie problemu:

- Rozmowa. Rozmowa. Rozmowa. Zarówno z dzieckiem przeżywanym, jak i z winowajcą, rozmowa o emocjach, nazywanie ich, uczenie dzieci, jak radzić sobie i u kogo szukać pomocy.
- Zabawa „Pomidor” – uczy opanowania, może być pomocna w sytuacji, kiedy nie chcemy, aby wyprowadzono nas z równowagi. Bawiąc się w „Pomidora”, staramy się obrócić sytuację w żart.

Spotkanie 9. Boję się, że nie będę wiedział co jest zadane.

Rozwiązanie problemu:

Żyjemy w czasach, gdzie tradycyjne przynoszenie zeszytów można zastąpić korzystając z nowoczesnych metod: skanowanie, zdjęcia, MMS, dzięki czemu ryzyko nawarstwiania się zaległości czy zarażenia się chorobą spada do zera. Wystarczy tylko odrobina dobrej woli i pomocy ze strony rodziców. I oczywiście dobry kolega, którego warto mieć – i warto być dobrym kolegą.

Spotkanie 10. Boję się, że nie będzie czasu na zabawę.

Rozwiązanie problemu:

Uświadomienie, że szkoła jest ciekawym miejscem i ma dużo do zaoferowania, a nauka często jest zabawą. Dzieci przekonują się o tym odwiedzając szkołę i uczestnicząc w lekcji, oglądając pracownię komputerową, językową. Te pozytywne doświadczenia wpłyną na pozytywny obraz szkoły.

A co z zabawą w domu? Bez wątpienia to zadanie rodziców, aby w pogoni za dodatkowymi zajęciami dla dzieci nie zapomnieli o tym, że potrzebują jeszcze one czasu na swobodną zabawę – nie komputer! Bywa, że obarczony odrabianiem lekcji w domu młody uczeń, zanim odnajdzie się w nowej rzeczywistości, powinien odpocząć od zajęć dodatkowych, na które chodził jako przedszkolak. Aby ułatwić organizację czasu – zróbmy plan popołudnia w domu, z zaznaczonym czasem na zabawę dowolną, odrabianie lekcji, posiłki i – koniecznie – domowe obowiązki. Choć wymaga to trochę wysiłku, świetnie się sprawdza i pomaga uporządkować nowy szkolny i pozaszkolny czas.

EWALUACJA

Ankiety dla rodziców i rozmowy indywidualne i grupowe z dziećmi. Szczegółowa analiza wyników ankiet oraz przeprowadzonych rozmów pozwoli ocenić stopień realizacji zamierzonych celów.